

Winter 2025

HET STEENUILTJE

SEIZOENBLAD IVN MUNSTERGELEENSITTARD

Algemene ledenvergadering
18 februari 2025

BELEEF DE NATUUR!

Mededelingen van het bestuur

Beste (actieve) leden en donateurs van IVN MunsterGeleenSittard,

Wat hebben we samen een prachtig jaar achter de rug! Dankzij jullie tomeloze inzet hebben we als vereniging opnieuw bijzondere stappen kunnen zetten. Of het nu ging om het organiseren van excursies, het onderhoud van de heemtuin, het begeleiden van allerlei activiteiten voor volwassenen en jeugd, jullie enthousiasme en betrokkenheid zijn de basis van ons succes. **DANK JULLIE WEL!**

We nodigen jullie graag uit om samen het nieuwe jaar in te luiden tijdens onze Nieuwjaarsborrel op zaterdag 4 januari 2025 van 10:00 tot 12:00 uur in de heemtuin. Het is een mooie gelegenheid om elkaar te ontmoeten, terug te blikken op het afgelopen jaar en vooruit te kijken naar alles wat 2025 ons gaat brengen. Het komende jaar starten 5 gidsen in spe de nieuwe natuurgidsenopleiding. We wensen hun hierbij veel succes toe!

Daarnaast willen we jullie alvast attent maken op onze Algemene Ledenvergadering (ALV) die gepland staat op dinsdag 18 februari 2025. Tijdens deze bijeenkomst kijken we samen naar de plannen voor het komende jaar en bespreken we belangrijke onderwerpen voor onze vereniging. Zet de datum alvast in je agenda; nadere details vind je in dit nummer van het Steenuiltje.

Nogmaals, hartelijk dank voor jullie waardevolle inzet. We hopen jullie allemaal te zien op 4 januari om samen te proosten op een groen en inspirerend 2025!

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van IVN MunsterGeleenSittard

Uilenballen pluizen: een spannende ontdekkingstocht in de natuur!

Wat zit er eigenlijk in een uilenbal? Deze fascinerende vraag stond centraal tijdens de lessen die door de scholen- en jeugdwerkgroep van onze IVN-afdeling werden georganiseerd voor de leerlingen van de basisschool Munstergeleen. Onder begeleiding van enthousiaste vrijwilligers kregen de kinderen de kans om zich even echte onderzoekers te voelen.

Met vergrootglazen, pincetten en speciale zoekkaarten gingen de leerlingen aan de slag. Voorzichtig werd elke uilenbal uitgeplozen, op zoek naar botjes, schedeltjes en andere resten van prooidieren. Al snel ontdekten de kinderen dat elke uilenbal een schatkistje vol geheimen uit de natuur is. De ene keer vonden ze muizenschedels, de andere keer andere

resten van beesten. Wat een avontuur!

Uilen in het ecosysteem

Tijdens het pluizen leerden de kinderen niet alleen over het dieet van de uil, maar ook over de belangrijke rol die uilen spelen in het ecosysteem. De vrijwilligers legden uit hoe uilenballen ontstaan en waarom het bestuderen ervan zoveel informatie oplevert over de dieren in onze omgeving.

Tijdens de lessen werd gebruik gemaakt van methodes die zijn ontwikkeld voor educatieve natuuractiviteiten:

Uitleg met beeldmateriaal: Voorafgaand aan het pluizen kregen de kinderen een korte uitleg met een IVN filmpjes over uilen.

Pluisinstructies: Met duidelijke handleidingen en hulpmiddelen zoals pincetten en vergrootglazen gingen de kinderen stap voor stap aan de slag.

Zoekkaarten: Aan de hand van zoekkaarten met afbeeldingen van skeletdelen konden de kinderen precies bepalen wat ze vonden.

Samenwerking: In kleine groepjes werd er gewerkt, zodat de kinderen elkaar konden helpen en van elkaar konden leren.

Het was een fantastische ervaring waarin verwondering en leren hand in hand gingen.

Scholen- en jeugdwerkgroep IVN MunsterGeleenSittard

HET STEENUILTJE

Voorwoord

Geachte leden en donateurs,

Namens het bestuur nodig ik u uit voor het bijwonen van de Algemene Ledenvergadering (Jaarvergadering 2025) die gehouden wordt op DINSDAG 18 FEBRUARI 2025 in het Scoutinghuis, Geldakkerstraat 2, 6151 BX Munstergeleen. Aanvang: 19.00 uur.

Het **programma** voor die avond ziet er als volgt uit:

19.00 u Inloop met koffie en vlaai
19.30 u Algemene Ledenvergadering IVN MunsterGeleenSittard
20.15 u Pauze
20.30 u Lezing door Jean Engels over mycorrhiza. De lezing gaat in op het hoe en waarom van de samenwerking tussen schimmels en plantenwortels (mycorrhiza) en in het bijzonder bomen(wortels).

Onderstaand de agendapunten voor de Algemene Ledenvergadering (ALV 2025):

- Opening
- Mededelingen en vaststellen van de agenda
- Notulen van de ALV d.d. 12 maart 2024
- Jaarverslag 2024 van het bestuur
- Financieel Jaarverslag 2024, staat van baten en lasten
- Kascontrole commissie:
 - bevindingen van de heren J. Weerts en P. Huits
 - benoeming nieuw commissie lid, P. Huits is aftredend
 - Mededelingen vanuit de werkgroepen
 - Rooster van aftreden bestuursleden
 - Geen van de bestuursleden is dit jaar aftredend
 - Benoeming Martin van Duijl tot bestuurslid
 - Rondvraag
 - Sluiting

Het bestuur rekent op uw aanwezigheid.

Met vriendelijke groet,

Henk Peeters
Secretaris

Inhoud

2. Mededelingen van het bestuur
3. Voorwoord
4. Wijndomein Waterslely
5. Activiteiten 1e kwartaal 2025
6. Natuurdag
7. Even voorstellen/contributie
8. Winterfoto's
9. Drie wilgen/willow weaving
10. Bosuil/column Jan Daanen
11. Lekker eten/column Jan Wassenberg
12. Notulen ALV 2024

Colofon

Bestuur IVN MunsterGeleenSittard:
Voorzitter: Ilona Schmeets
Secretaris: Henk Peeters
Penningmeester: Josette Janssen-Corbeij
Overige bestuursleden:
Leonne Könings-Mentjens (vertrouwens-
contactpersoon)
Fred Penners
Martin van Duijl

Werkgroepen (aanspreekpunt)

Activiteiten: Leonne Könings-Mentjens
Amfibieën, reptielen en ongewervelde
dieren: Pie Cilissen, Lex Vlieks
Bijen: Jo Douven
Communicatie en public relations: Ilona
Schmeets en Paul van Hulsen
Heemtuin: Hub Mulders, Piet Huits
Monumentale bomen: Hub Mulders, Kees
Blankers
Ruimtelijke ordening: Ilona Schmeets,
Pierre Wijnen
School en jeugd: Ilona Schmeets
Vogels: Leonne Könings-Mentjens
Wandel- en fietsnetwerk: Jan Weerts

Het Steenuiltje is het seizoensblad van
IVN MunsterGeleenSittard en verschijnt
normaal gesproken viermaal per jaar.

Wijndomein Watersley

In de afgelopen twee jaar zijn er nauwe contacten geweest tussen IVN MunsterGeleenSittard en Dolf Ruigt namens de Stichting Leif en Leid, Overhoven - Sittard rond het opzetten van het Wijndomein Watersley. In mei van dit jaar is deze nieuwe wijngaard feestelijk geopend (zie het lentenummer 2024).

Van de druivenplanten is 80 % aangeslagen en de eerste oogst kan worden verwacht voor het jaar 2027

Gymnasium-4 Trevianum

In de derde week van oktober hebben 10 leerlingen van Gymnasium-4 van Scholengroep Trevianum hun maatschappelijke stage uitgevoerd in de wijngaard. Het werk was afwisselend en daardoor heel aantrekkelijk voor de leerlingen.

Wat hebben zij zoal gedaan?

Een houtwal/takkenril maken

Omdat de voormalige weide ter plaatse gedurende een halve eeuw totaal was verbost en verbraamt, was het materiaal voor de houtwal rijkelijk voorradig. Het was wel een hele klus om de met wortel en al gerooide en vaak op elkaar gestapelde bomen te ontwarren, te verzagen en netjes te stapelen. De houtwal biedt schuilgelegenheid voor allerlei soort gedierte. De leerlingen hebben geholpen een deel van de houtwal te realiseren

Stamdelen splijten

Het gerooide bos bestond voor een groot deel uit robinia- of pseudo-acaciabomen. Als die veertig jaar hebben gestaan hebben ze een omvang van rond dertig cm. Het hout laat zich met enig gemak splijten en dan kun je de delen voor van alles gebruiken

Banken plaatsen

Op een strategische plek werden drie banken geplaatst. Deze zullen goede gelegenheid bieden voor de ontvangst van bezoekers of de schaft van werkers in de wijngaard.

Een trap maken

De wijngaard heeft een geweldige ligging, op een helling aan de Watersleyerweg die van noord naar zuid naar beneden loopt. Links, gezien vanaf de genoemde weg, is de trap aangelegd, het onderste gedeelte m.b.v. gespleten stamhelften, het onderste van dunnere hele stammen als grondkering. Het geheel vormt een even natuurlijke als uitnodigende toevoeging aan het landschap ter plaatse.

Een toegangspoort maken

Hiermee, en met het aansluitende raster en de opgaande houtwallen, is de wijngaard als zodanig herkenbaar en krijgt hij een besloten karakter.

Een uitkijkplek maken

De uitkijkplek is gemaakt ten dienste van de wandelaars die vanaf de Kollenberg en via Watersley naar beneden lopen. Hier zijn de borden aangebracht met uitleg die gemaakt zijn door leerlingen van de Graaf Huynschool.

Levendbarende hagedis

De Trevianum-leerlingen hadden het geluk een nest aan te treffen van deze zeldzame diersoort. Waarover vorig jaar contact is geweest tussen Dolf Ruigt en IVN MGS. Voor deze diersoort liggen er nog een aantal mergel steenhopen waarvan de stenen nog op verschillende plaatsen in de zon moeten worden uitgelegd om de beestjes de mogelijkheid tot opwarming te bieden voor de broodnodige energie.

De leerlingen van het Graaf Huyn College hebben ontzettend hard gewerkt, en daarom hebben we een excursie kunnen regelen naar de bestaande wijngaard Notre Reine op de Wanenberg. Er wordt al uitgekeken naar meer maatschappelijke stages en projecten van middelbare scholen om wijndomein Watersley op een natuurlijke en biologisch verantwoorde manier in te richten. **Ben Bongers**

Activiteiten 1e kwartaal 2025

Op 4 januari 2025 tussen 10.00 en 12.00 uur is de nieuwjaarsborrel in de Heemtuin.

Op 21 januari 2025 om 19.30 uur is er een lezing door Jules Sondeijker over zijn wandeling naar Santiago de Compostella in het Gemeenschapshuis, Pancratiusstraat 23 te Munstergeleen.

Op 18 februari 2025 is er om 19.30 uur de ALV in het scoutinggebouw, gevolgd om 20.30 uur door een lezing van Jean Engels over mycorrhiza: Lezing over de relatie tussen schimmels en planten/bomen; Mycorrhiza, competitie of samenwerking?

Op vrijdag 21 maart om 09.30 uur is er een wandeling door de Sjiwenswei, begeleid door Jean Engels. Wandeling door "de Sjiwenswei", Hateboer en Roode beek met info over historie en plaatselijke natuur. Afstand ca. 5 km. Aangezien we in een moerasgebied wandelen kunnen paden, afhankelijk van het weer, drassig zijn dus denk aan het juiste schoeisel. Startpunt: Parkeerplaats Sportcentrumlaan 32-34 (achter SGL WBC dus niet parkeerplaats zwembad).

Op 25 maart 2025 om 19.30 uur houdt Mark Luijten een lezing over zijn werkzaamheden bij Natuurmonumenten in het Gemeenschapshuis, Pancratiusstraat 23 te Munstergeleen.

Vogelwerkgroep

De vogelwerkgroep organiseert bijeenkomsten op maandag 20 januari en maandag 24 maart om 19.30 uur in het Gemeenschapshuis te Munstergeleen.

Op 15 januari, 19 februari, 19 maart rondje vogels tellen in Puth, verzamelen bij de kerk en langs de Albertstraat (richting kerkhof) start om 09.30 uur. Voor deze activiteit geldt: aanmelden bij henk-marianneschoonbrood@gmail.com. Dit in verband met eventuele veranderingen in de programmering vanwege weersomstandigheden.

Op 5 februari en 5 maart rondje vogels tellen op de Kollenberg, verzamelen hoek Molenaarslaan en Molenveg, start om 09.30 uur. Voor deze activiteit geldt: aanmelden bij henk-marianneschoonbrood@gmail.com. Dit in verband met eventuele veranderingen in de programmering vanwege weersomstandigheden.

Blauwe reiger

De blauwe reiger is de meest voorkomende van de reigerfamilie in Nederland.

De blauwe reiger is een grote vogel van wel 90-98 centimeter. Het mannetje en vrouwtje zien er bijna hetzelfde uit.

Beide hebben een grijze bovenzijde, vleugels en staart, de vleugeleinde zijn zwart. Hij heeft een grote gele snavel en de poten zijn lang en bruingrijs van kleur.

De blauwe reiger is een vis en vleeseter, maar ook insecten en kleine zoogdieren worden buitgemaakt. Het is een veel geziene vogel van poldersloten, weilanden en akkers. Ook mensen met een grote vijver krijgen regelmatig bezoek van een blauwe reiger.

Stand- en trekvogel

Sommige blauwe reigers zijn standvogels, en anderen verlaten hun broedgebied en trekken naar het warmere zuiden. De vogel is een solitaire soort maar broed in grote of kleine kolonies.

De nesten worden hoog in bomen gebouwd, deze bevinden zich midden in de stad of in afgelegen bospercelen.

De vrouwtjes produceren een legsel per jaar, bestaand uit 3-5 eieren. Allebei de ouders broeden de eieren uit, de jongen blijven dan nog 50 dagen op het nest.

In de winter hebben de blauwe reigers het zwaar om te overleven. In zeer strenge winters leggen er dan ook velen het loodje.

Vogelwerkgroep Sittard

Natuurdag 20 september 2024

Als nieuwe scholenwerkgroep zijn wij nu anderhalf jaar bezig. We kunnen voortbouwen op het werk van de oude scholenwerkgroep die jarenlang leerlingen natuurliefde en -kennis heeft bijgebracht, waarvoor dank!

Nieuwe wegen

Daarnaast zijn we nieuwe wegen ingeslagen, zoals samenwerking zoeken met De Nieuwste Pabo in Sittard, IVN Born-Land van Swentibold en Stichting De Rollen. Dat resulteerde op een zonnige vrijdag in september in een Natuurdag voor eerstejaars studenten van de pabo.

Aan de slag in de heemtuin

Dertig van hen gingen in de heemtuin aan de slag met opdrachten die ook hun toekomstige leerlingen hier doen, van bomen meten tot bodemdiertjes bekijken en van bloemen zoeken tot bladvormen determineren. Zelf pas net geen leerling meer en nu al in de rol van basisschoolleerkracht, moesten de studenten bij iedere opdracht de vraag beantwoorden 'Wat kunnen kinderen leren van deze opdracht?'

Missie geslaagd

Ter afsluiting vroegen we de studenten naar hun ervaring, hoe ze zich daarbij voelden en wat ze ermee wilden gaan doen. Dit moest weergegeven worden in de vorm van een haiku, een dichtvorm met 5 – 7 – 5 lettergrepen. Daar kwamen juweeltjes uit, waaruit verwondering en een positieve ervaring bleek.

*Insecten kruipen
Ik voel me nieuwsgierig
Uitvoeren op stage*

*Een met de natuur
Ik voelde rust en kalmte
Leerlingen leren*

Voor ons een teken dat onze missie geslaagd is!

Samenwerking voortzetten

Niet alleen 'onze' studenten waren enthousiast, dat gold ook voor degenen die bij IVN Born-Land van Swentibold en Stichting De Rollen hun Natuurdag hadden. De samenwerking met deze nieuwe partners gaan we zeker voortzetten.

Voor de Pabo-Natuurdag geldt: volgend jaar weer!
De Scholenwerkgroep

Even voorstellen: Hannie Musson

In de jaren negentig van de vorige eeuw was ik lid van Milieugroep Sittard.

De gemeente gaf destijds subsidie, rond het eerste VN-klimaatverdrag van Rio de Janeiro 1992, als je als Sittardse organisaties samenwerkte rond "heelheid van de schepping". Dat was een goed idee.

We hebben destijds samen met de IVN's van Sittard, Munstergeleen en Geleen de eerste natuurouder cursussen in Sittard opgezet. Ik was daar nauw bij betrokken en werd ook lid van het IVN.

Ik ben toen onze beide zonen schoolgaand waren weer gaan werken als verpleegkundige.

De natuur in eigen leefomgeving en ook het klimaat zijn altijd belangrijk gebleven voor mijn man en mij. Sinds bijna vier jaar ben ik gestopt met werken. Ik heb me in 2023 aangesloten bij de jeugd-/scholenvoerwerk groep waar we met enthousiasme aan de slag zijn gegaan om met de mogelijkheden van nu kinderen te laten ervaren hoe mooi en bijzonder de natuur is.

Het leuke is dat ik mezelf ook weer meer kan verwonderen bijvoorbeeld in de Heemtuin en als de kinderen enthousiast zijn over een ontdekking in de natuur.

Dat het IVN wil bijdragen aan het behalen van duurzame ontwikkelingsdoelen vind ik een plus!

Even voorstellen: Martin van Duijl

Mijn naam is Martin van Duijl. In 2020 zijn mijn vrouw Anja en ik op de Kollenberg in Sittard komen wonen, daarvoor woonden we in Leiden. Samen hebben we 2 zoons, die in Amsterdam en Leiden wonen. Anja is hier opgegroeid, maar ik kom ook al ruim 40 jaar in Sittard.

Ik heb wiskunde gestudeerd en meer dan 25 jaar in de automatisering gewerkt. Daarna was ik nog wis-

kundedocent op een middelbare school.

We houden veel van natuur, wandelen en musea, wat dat betreft zitten we hier goed. Vanuit ons huis lopen we zo de natuur in, richting Duitsland of het heuvel-land. Prachtig. Of we maken een fietstocht langs de Maas. We genieten elke keer weer van de prachtige omgeving.

Onze overbuurman Pierre Wijnen heeft me met zijn passie bij IVN betrokken, in eerste instantie in de werkgroep Ruimtelijke Ordening. Ik wil mijn kennis en ervaring nu ook inzetten als bestuurslid om de natuur in de omgeving te beschermen en de liefde voor het landschap over te dragen.

Contributie, kroetwusj

Beste IVN leden, donateurs en Natuurgids abonnees. Hierbij de informatie over de verschillende lidmaatschappen en abonnementen.

Extra is het abonnement op de Natuurgids.(8x per jaar)

IVN leden en donateurs kunnen aan hun lidmaatschap een abonnement op de Natuurgids koppelen tegen een gereduceerd tarief. Dit is per 1-1-2025 € 20.00 per jaar.

Bent u geen lid of donateur dan zijn de kosten voor de Natuurgids per 1-1-2024 € 22,00 per jaar.

Dus als IVN lid, apart € 20,00 overmaken als u de Natuurgids wilt ontvangen.

Als donateur dus € 12,50 en met Natuurgids 32,50. Graag overmaken op NL80RABO0135007968 tnv IVN Munstergeleen.

Een IVN-lid betaalt 25 euro contributie per automatische incasso. U bent dan landelijk lid en lid van IVN MGS. U krijgt 4 keer het blad Mens & Natuur en 4 keer het Steenuiltje.

Een **donateur** betaalt 12,50 euro contributie. U bent dan donateur van IVN MGS. U krijgt 4 keer per jaar het Steenuiltje.

Verder wil ik als penningmeester doorgeven dat wij door de kroetwusj activiteit van Harry Gijsen €320,- hebben ontvangen daarvoor veel dank.

Verder hebben wij van de Rabobank Clubactie een bedrag van €554,72 mogen ontvangen. Hiervoor dank aan alle stemmers.

Winterse taferelen met herfstkleuren in de heemtuin. Alle foto's Jan Weerts.

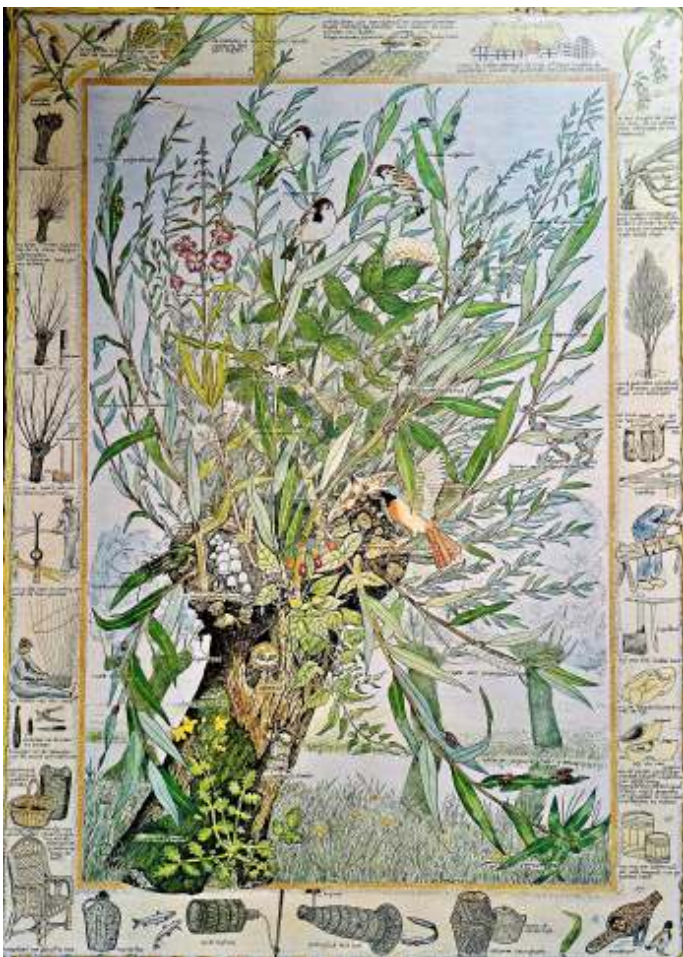
Drie wilgen

Onderstaande foto stamt uit 1950 en zal bij de senioren wellicht nog bekend zijn. Deze schoolplaat geeft ons een beeld hoe het Heijdenpad in vroeger jaren eruit zag. Er was toen een diversiteit aan bomensoorten. Helaas zijn in de loop der jaren meerdere wilgen weggevallen. Het gaat hier specifiek om het bomensoort *Salix Alba* var. *Vitellina* (oftewel de bindwilg, schietwilg). De *Salix Alba* is afkomstig van de familie *salicaceae*. “*Salix*” is afgeleid van het Keltische woord “*Sal lis*” wat betekent: “bij het water”. Deze wilg heeft voor de heemtuin een bijzondere betekenis. Zo’n zestig jaar geleden is de eerste wilg (afkomstig van mijn kwekerij in Schaesberg) in een uithoek van de heemtuin geplaatst. De wilg was toen vooral functioneel van aard. De takken en wilgentenen werden gebruikt bij het binden van bomen, rozen of heesters, het vlechten van een houtwal of als een natuurlijke afscheiding. In 1974 hebben we een nakomeling geplaatst bij de vijver, zoals zijn naam betaamt. Andere nakomelingen zijn in 1990 geplaatst aan de Eekerweg in Munstergeleen om zo het typisch Limburgs landschap met haar (knot)wilgen in ere te houden.

Afgelopen jaren hebben de vrijwilligers van de heemtuin drie nieuwe nakomelingen met veel zorg en liefde opgekweekt. Deze wilgen zullen worden geplaatst aan het begin van het Heijdenpad. Hierdoor wordt de bomendiversiteit weer hersteld. In overleg met de gemeente Sittard-Geleen worden de wilgen ter bescherming voorzien van een boomkorf. De komende vijf jaar zal de werkgroep van de heemtuin deze bomen onderhouden.

Voor meer informatie verwijs ik naar het Steenuiltje van lente 2018 nr. 45-1 geschreven door Serna Widdershoven.

Hub Mulders

Willow Weaving

Willow weaving is an ancient craft that has been in use for thousands of years. Within the British Isles, where I am from, the earliest historical records of willow weaving date from the Mesolithic (approximately 8,000 to 10,000 years ago). More recently, now that gardeners are making sustainability a priority it has become a very popular material to use as it is one of the fastest growing plants and absorbs carbon as it grows.

Creating woven garden structures from living willow is now very popular in the UK. Sometimes, these take the form of sculptures of animals, but more often, woven living willow is used to create garden fences, bowers, dens, arbours and walkways. The more adventurous gardeners may create wigwams, chairs and sofas. You can make garden rooms, create children's play areas and provide privacy more quickly than with a more traditional hedge. The best materials to use, are 1- to 2-year-old rods of live willow, which when driven at least 30 cm into wet soil (the deeper, the better), leaving at least 15 cm above ground, will survive by rooting and eventually leaves will sprout from the exposed end of the rods. These willow rods should be harvested in winter to early spring, stored in a cool dark place with the base in water and planted as soon as possible.

In the IVN heemtuin, Munstergeleen, we are lucky to have a small live willow walk, leading to a bird feeding/viewing area. This is an ideal use for a live willow walk because it provides natural cover for the visitor to approach any birds using the feeders, without scaring them off. Willow grows rapidly, up to 2 meters a year, so recently we spent some time maintaining this structure by weaving in the long shoots that had grown out from the original rods. This not only tidied up the way it looked but also strengthened the structure and made the walls thicker to screen the visitors from the wildlife when walking through. The willow shoots may naturally graft together where the stems cross over.

Beki Scullion

Bosuil

Achter de heemtuin, in het bosgedeelte, hangt een nestkast voor bosuilen. Deze kast hangt al een tijdje scheef dus of er een bosuil in zou gaan zitten wist ik niet. Heel vaak was ik er al langs gelopen maar kon nooit iets zien bij de nestkast. Maar dit veranderde op 8 april. Terwijl ik weer langs de nestkast liep besloot ik even te stoppen om goed te kijken en waarom ik dit toen deed weet ik niet maar ineens zag ik iets bewegen in de nestkast. Snel mijn camera gepakt en ingezoomd zodat ik beter kon zien wat het was wat daar bewoog. En toen zag ik twee oogjes naar buiten kijken. Het bleek te gaan om een jonge bosuil. Dit was echt een te gek moment en zoals ik dit soort momenten altijd noem, een stuitermoment. Na een tijdje hier gestaan te hebben gesloot ik toch een rondje rondom de Wanenberg te lopen. Het was een heerlijke wandeling maar toch bleef ik maar aan het bosuil jong denken en besloot er nog een kijkje te gaan nemen voordat ik naar huis zou gaan. Wat een goede beslissing want ineens zat daar moeders voor de ingang met een woelmuisje in haar snavel. Snel wat foto's gemaakt voordat ze naar binnen zou gaan. Dit was te gek om te zien en al helemaal omdat het gewoon overdag was aangezien bosuilen vooral 's nachts jagen. Tja en toen begon het afvragen, hoe oud zou dit jong zijn? Zijn er nog meer? Wanneer komt hij uit de nestkast? Het enige wat ik kon doen was regelmatig langs gaan maar de dagen erop was er niks te zien.

Op vrijdagmorgen 14 april kreeg ik een berichtje van een kennis dat zij nu ook bij de nestkast stond maar niks kon zien, ook niet in de bomen in de buurt. Ikzelf kon pas in de middag er naar toe gaan en dat deed ik toen ook. Normaal loop ik vanaf de heemtuin de berg omhoog maar deze keer kwam ik van de andere kant, oftewel ik liep het pad omlaag en ineens zag ik de jonge bosuil zitten, ook wel takkeling genoemd. Zo had ik weer mijn stuitermoment. Maar nu wilde ik ook weten of er nog meer jonge bosuilen waren dus het speuren bij de bomen begon. In eerste instantie kon ik geen andere takkeling zien. Wel zag ik ineens moeders hoog in een boom op een tak zitten. Toch hoopte ik nog een andere takkeling te zien en het speuren werd beloond want toen ik een paar passen gelopen had zag ik een tweede takkeling zitten. Zo leuk om deze twee te zien. Na nog wat langer gespeurd te hebben langs de bomen kon ik geen derde zien maar deze twee takkelingen waren al te gek. Gelijk de kennis gebeld dat ik er nu twee zag en zij 's morgens geen. Ik sprak toen met haar af om haar de dag erna te komen halen zodat we in de ochtend samen naar de bosuilen zouden gaan. Zogezegd - zo gedaan en op zaterdagmorgen ben ik haar gaan halen. Aangekomen bij het bosgedeelte konden we in eerste instantie helemaal geen bosuil zien. Zeker een half uur tuurde we naar de bomen en toen eindelijk daar zagen we er eentje. Deze was zelfs redelijk actief voor het feit dat het overdag was. Dit was ook de laatste keer dat we hier iets van de bosuil zagen want daarna heb ik ze niet meer gezien, de takkelingen niet en ook moeders niet. Vaak blijven de takkelingen de

eerste tijd nog in de buurt van het nest maar het leek erop dat deze al snel de omgeving waren gaan verkennen. Aan de ene kant jammer maar aan de andere kant waren dit een paar geweldige waarnemingen. Dit jaar ook weer een paar keer langs geweest maar totaal geen bosuil gezien. Hopelijk komen ze volgend jaar wel weer want het zijn machtig mooie vogels.

Jolanda van der Zijden

Column Jan Daanen

“Zo’n grote biodiversiteit! Hoe ziet jullie tuin er dan uit?” wordt mij wel eens gevraagd. Het antwoord is kort. Alles staat en valt met de verscheidenheid aan geschikte leefplekken.

Neem nou de rommelige hoek in onze tuin. Daar ligt snoeiafval en haardhout en her en der verspreid lege slakkenhuisjes. Van de segrijnslak, die veel in de tuin voorkomt. Daar staan bloempotten, met uitgemergelde, lang geleden vernieuwde potgrond. En een tuinpaal waar ik inmiddels gaten met diverse diameter in geboord heb. Daar hangen de bessen aan de scheuten van de wilde wingerd en zelfs nog enkele verschrompelde kiwi’s van het afgelopen seizoen.

Deze rommelhoek biedt zowel beschutting, woongelegenheden, voedsel en overwinteringsplek voor talloze organismen. De egel scharrelt er rond, de wespen komen knagen aan het snoeihout en het kastanje-houten hekwerk. De merels pikken een besje mee en een spin verschuilt zich onder de schors van het haardhout of in een rondslingerend slakkenhuis. Daarom draai ik, op zoek naar een fotogeniek tafereel zo nu en dan een leeg slakkenhuisje om. Wie niet waagt, die niet wint.

Volwassen vlinders van sommige soorten overwinteren tussen het snoeihout, poppen en slakkeneieren zijn ingegraven in de mulle bodem, waarop de afgevallen bladeren van de wingerd en de kiwi liggen te vergaan. Solitaire bijen leggen hun eieren in de boorgaten in de tuinpaal, de openingen in dit jaargetij nog dichtgemetseld met klei. Andere insecten vinden nest- en broedgelegenheden in de holle stengels van zuring en berenklauw, die we na de bloei hebben laten staan. Kortom een drukte van jewelste in die rommelhoek, waar als mijn familie op het terras geniet van mijn zelfgebakken houtovenpizza’s, de natuur weltevree haar gang kan gaan. Laat dus liggen, staan en hangen al die rommel, als u tenminste een tuin vol leven nastreeft.

Jan Daanen

Lekker eten uit de heemtuin

Pompoensoep

Benodigdheden voor 4 personen:

een kilo pompoen(hokkaido-of flespompoen) en 1 courgette
5 sjalotjes
2 eetlepels boter
2 à 3 kipbouillontabletten
peper, 1 dl room, 1 eidooier en wat fijngehakte bieslook

Bereiding

Schil de pompoen verwijder de pitten en snijd het vruchtvlees in blokjes. Schil de courgette en snij deze in stukjes. Pel en hak de sjalotten en fruit deze in twee eetlepels olie in een grote braadpan. Voeg de pompoen- en de courgette blokjes toe en fruit alles een minuut of 5 terwijl U de groenten af en toe omscheept. Voeg een halve liter water toe en laat de groenten in een half uur al pruttelend gaar worden. Als de groenten gaar zijn het geheel pureren met een staafmixer. Voeg zoveel water toe dat U ongeveer anderhalve liter soep hebt. Breng de soep op smaak met bouillontabletten en peper. Breng de soep tegen het kookpunt, klop de room met een eidooier los en voeg een paar lepels warme soep toe. Giet de lauwe room al roerende bij de warme soep. Strooi een theelepel bieslook over een bord soep. (Eventueel nog wat kaascroutonblokjes eroverheen strooien)
En U kunt genieten van een verrukkelijke soep.

Wist u dat de pompoen behoort tot de komkommerfamilie, net zoals de meloen, augurken, courgettes en komkommer?

Dat de pompoenen en de courgettes voor gezaaid worden in de kweekkas in april en pas na 15 mei uitgeplant worden op een zonnige ruime plek waar ze kunnen rijpen tot einde september als de regen en de slakken niet de groei heeft belemmerd zoals dit jaar...

Dat de pompoen vol zit met vitamines en mineralen, een natuurlijke ontstekingsremmer is en dat er stoffen inzitten die goed zijn voor diabetespat.type 2? Dat de pompoen goed te schillen is als deze eerst 10 minuten op 200 graden in de oven heeft gelegen?

Toos van der Vring

Column Jan Wassenberg

Tot enkele jaren geleden had ik nog nooit over glyfosaat vernomen. Nog steeds kost het me moeite het woord onverbasterd uit te spreken. Maar, hoe dan ook, vrolijk word ik er niet van.

Ik werd er al niet vrolijk van toen ik nog geen weet had van de schadelijke werking die aan het bestrijdingsmiddel wordt toegeschreven. Mij stoorde al langer de vele geel gekleurde akkers in het voorjaar. Die vergeling blijkt vaak het gevolg te zijn van het gebruik van glyfosaat. De kleur doet onnatuurlijk aan en ontsiert het landschap. Maar, dat is een kwestie van smaak, zou je kunnen zeggen.

Satellietbeelden

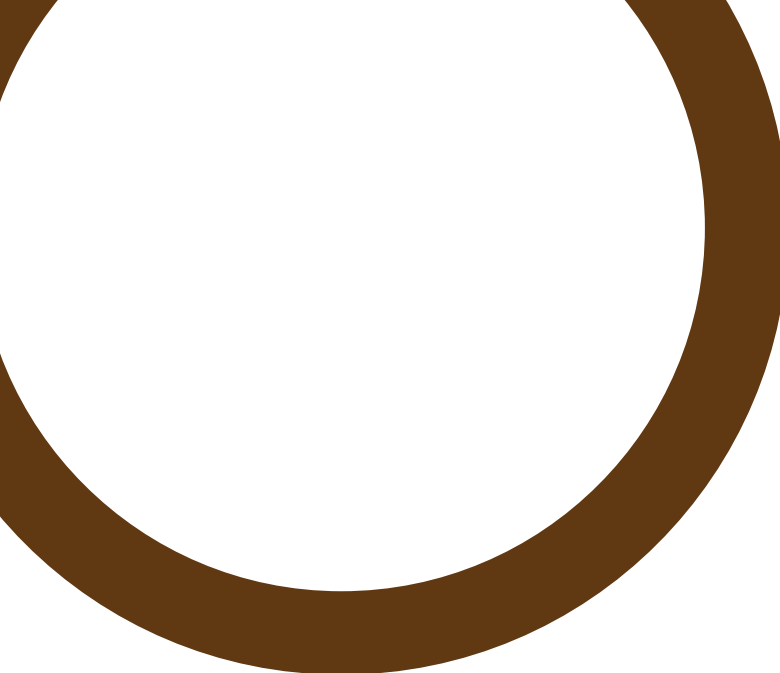
Met behulp van satellietbeelden werd onlangs door Follow the Money in kaart gebracht hoeveel van het middel in Nederland wordt gebruikt. Ik kan kort zijn: schrikbarend veel en Limburg behoort tot de koplopers. Ik zeg schrikbarend, omdat we inmiddels weten dat het bestrijdingsmiddel een ernstige bedreiging voor de biodiversiteit vormt. Het minder goed groeien van belangrijke schimmels, de desoriëntering van bijen, het dik en lui worden van aardwormen, worden er aan toegeschreven. Ik zal niet uitweiden over de bedreiging van ons drinkwater.

Parkinson

Er bestaat een ernstig vermoeden van een verband tussen het gebruik van glyfosaat en de ziekte van Parkinson. Het aantal gevallen van Parkinson is in de laatste tien jaar in Nederland met 30 procent toegenomen. De Franse overheid heeft het oorzakelijk verband van glyfosaat en de ziekte van Parkinson bij boeren inmiddels als beroepsziekte erkend. Toch blijven de boeren, ook in onze regio, stug doorgaan met het gebruik van glyfosaat.

De productiedwang is voor veel agrariërs, vaak ook om economisch overeind te blijven, leidend. Het lijden van mens en natuur blijkt daaraan ondergeschikt. Wellicht dat dit op korte termijn (economisch) doet overleven. Op langere termijn zou het wel eens fataal voor boer, burger en natuur kunnen zijn, zo realiseer ik me terwijl mijn appelboom zijn laatste gele bladeren aan de herfstwind prijsgeeft.

Jan Wassenberg

Notulen van de Algemene Ledenvergadering (ALV) van 12 maart 2024

Voorafgaande aan deze ALV hield de heer Harrie Urlings een lezing over het voedselbos in Nieuwstadt met als titel: Voedselbossen, eetbare natuur.

Opening

Voorzitter Ilona Schmeets opent de vergadering en heet de aanwezigen (23 leden en 1 donateur) hartelijk welkom. De presentielijst is door alle aanwezigen gesigneerd.

De hiernavolgende personen hebben een bericht van verhindering gestuurd: Marlou Prevoo-Soons, Gerrit Haak, Jan Roberts, Pierre Wijnen, Ine Brasz, Hub Mulders, Pie Cillissen, Toos v.d. Vring

Voorts deelt zij mee dat de dochters van wijlen Stuf Kaasenbrood een donatie voor de voedseltafel voor de vogels in de Heemtuin hebben overgemaakt.

Mededelingen en vaststelling van de agenda.

Er worden geen nieuwe items aangedragen.

Notulen ALV I en II d.d. 16 maart 2023

Er zijn geen op/aanmerkingen m.b.t. deze notulen en worden ze goedgekeurd met dank aan de notulist.

Jaarverslag 2023 van het Bestuur

Vz doet melding van de diverse activiteiten die in het afgelopen jaar hebben plaatsgevonden.

Fred Vroomen merkt op dat er een doelstelling dient te worden toegevoegd aan het jaarverslag n.l. ledenwerving gedurende de Natuurverbindersweek.

Financieel Jaarverslag 2023, staat van baten en lasten Penningmeester Josette Janssen ligt de financiële situatie van onze vereniging verder toe. De eindconclusie is dat de financiële positie "gezond" is.

Kascontrolecommissie

De bevindingen van de Kascontrolecommissie, bestaande uit de heren Maarten Hinskens en Piet Huits worden door Piet meegedeeld en het advies van de kascontrolecommissie aan de vergadering luidt dan ook om penningmeester Josette Janssen decharge te verlenen. Het advies wordt door de vergadering

overgenomen.

Op een vraag m.b.t. de uitgifte van het Steenuiltje antwoordt de voorzitter dat slechts een beperkt aantal leden heeft gereageerd en dat dat aantal niet representatief kan zijn voor de hele vereniging. Voorlopig wordt op dezelfde voet als voorheen het Steenuiltje uitgebracht.

Op de vraag of het aantal leden dat erbij komt dan wel eraf gaat kan worden opgenomen in het jaarverslag wordt positief gereageerd. Per 1 januari 2024 bedroeg het aantal leden: 97 en het aantal donateurs 87.

Benoeming nieuwe commissieleden: Piet Huits verlengd zijn deelnamen aan deze commissie met nog een jaar en Jan Weerts stelt zich voor een statutaire periode van twee jaar beschikbaar. De vergadering gaat akkoord.

Mededelingen vanuit de werkgroepen

Heemtuin: De openstelling op de zaterdag is liefst wél en zeker ook nog nodig. Voorzitter deelt mee dat er de komende periode nog enkele grote groepen zich hebben aangemeld.

Scholen en Jeugdwerkgroep: deze werd goed opgestart, aandacht voor basisscholen en stage PABO studenten

Vogelwerkgroep: er worden excursies verzorgd, er is deelname aan vogeltellingen en 1x in de zes weken is er een presentatie over vogels.

Ruimtelijke ordening: het concept Omgevingsvisie: wat vinden wij belangrijk, ligt te inzage. Er dient meer aandacht te komen voor natuur moet natuur blijven. De herstart van het groenoverleg en het maaibeleid heeft plaatsgevonden. Er is een nieuwe activiteit toegevoegd: estafette wandeling Geleenbeek door Marianka Hollander

Bomenwerkgroep: er zijn goede resultaten geboekt o.m. het tegenhouden van de kap van de kastanjeboomen.

Rooster van aftredende bestuursleden

Er zijn dit jaar geen bestuursleden die statutair dienen af te treden/ te worden herbenoemd

Rondvraag

Er zijn geen vragen vanuit de vergadering.

Sluiting

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun komst en inbreng.

Niets meer aan de orde zijnde sluit voorzitter Ilona Schmeets de vergadering.

Henk Peeters

Secretaris

21-3-2024